

Lífeyrissjóður starfsmanna
Akureyrarbæjar

Ársreikningur 2018

Lífeyrissjóður starfsmanna Akureyrarbæjar
Strandgötu 3
600 Akureyri
kt. 510169-3799

Efnisyfirlit

	bls.
Áritun óháðra endurskoðenda	2
Áritun tryggingastærðfræðings	4
Skýrsla stjórnar	5
Yfirlit um breytingu á hreinni eign	6
Efnahagsreikningur	7
Yfirlit um sjóðstreymi	8
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu	9
Skýringar	10
Stjórnarháttayfirlýsing	19
Viðauki 1	23

Áritun óháðra endurskoðenda

Til stjórnar og sjóðfélaga Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar fyrir árið 2018. Ársreikningurinn hefur að geyma yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningur lífeyrissjóðsins gefi glögga mynd af afkomu lífeyrissjóðsins á árinu 2018, efnahag hans 31. desember 2018 og breytingu á handbæru fé á árinu 2018, í samræmi við lög um ársreikninga, reglur um ársreikninga lífeyrissjóða og settar reikningsskilareglur.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér að neðan. Við erum óháð Lífeyrissjóði starfsmanna Akureyrarbæjar í samræmi við settar siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins eru stjórn og framkvæmdastjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar. Ef við á, skulu stjórn og framkvæmdastjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema stjórn og framkvæmdastjóri hafi ákveðið að leysa sjóðinn upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika en að gera það.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanlega vissu er mikil vissu, en ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við faglegri tortryggni í gegnum endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.

Áritun óháðra endurskoðenda

- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits sjóðsins.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi sjóðsins.
- Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar með tilliti til glöggrar myndar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirlit sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Akureyri, 19. mars 2019

Enor ehf.

Davíð Búi Halldórsson
löggiltur endurskoðandi

Níels Guðmundsson
löggiltur endurskoðandi

Áritun tryggingastærðfræðings

Til stjórnar og sjóðfélaga Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar

Undirritaður hefur metið lífeyrisskuldbindingar Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar í árslok 2018. Matið er framkvæmt í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998 um tryggingafræðilegar athuganir á lífeyrissjóðum og forsendur fyrir þeim. Meðal annars er miðað við lífslíkur sjóðfélaga lífeyrissjóða árin 2010 til 2014 og 2,0% vexti p.a. umfram laun. Fyrir konur er miðað við 67% meðaltals örorkulíkum íslenskra lífeyrissjóða miðað við reynslu árána 2011-2016 og fyrir karla 100%. Forsendur um lífs- og örorkulíkur eru eftir nýjum reiknigrundvelli Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga frá árinu 2018.

Yfirlit yfir helstu niðurstöður matsins er að finna í yfirliti um tryggingafræðilega stöðu sem og í skýringu nr. 13.

Skuldbindingar sjóðsins eru reiknaðar á grundvelli upplýsinga úr iðgjalda- og lífeyrisbókhaldi sjóðsins um áunnin réttindi virkra og óvirkra sjóðfélaga skipt eftir aldri þeirra og lífeyrisgreiðslur til einstakra sjóðfélaga í árslok 2018. Miðað er við réttindaákvæði í samþykktum sjóðsins.

Í matinu eru reiknaðar út áfallnar skuldbindingar vegna þeirra sjóðfélaga sem þegar eiga réttindi í sjóðnum og áætlaðar framtíðarskuldbindingar vegna þeirra iðgjalda sem ætla má að virkir sjóðfélagar greiði til sjóðsins þar til þeir hefja töku lífeyris. Þessi áætluðu framtíðariðgjöld svo og áætlaður rekstarkostnaður í framtíðinni miðað við meðaltal kostnaðar síðustu þrjú ár eru núvirt miðað við árslok 2018. Þá er í matinu tekið tillit til endurmats á skuldabréfaeign sjóðsins, en hún hefur verið núvirt miðað við sömu ávöxtunarkröfu og skuldbindingarnar eða 2,0% ársvexti umfram breytingar launa.

Niðurstaða mín er sú að nokkuð skorti á að Lífeyrissjóður starfsmanna Akureyrarbæjar geti staðið við þessar skuldbindingar, bæði þær sem þegar eru áfallnar og þær sem til stofnast í framtíðinni, miðað við viðurkenndar forsendur um tryggingafræðilegar athuganir á fjárhagsstöðu lífeyrissjóða ef eingöngu er litið til eigna sjóðsins og verðmætis iðgjalda. Launagreiðendum ber að auki skylda til að endurgreiða sjóðnum hluta af lífeyrisgreiðslum og að teknu tilliti til þeirra greiðslna má ætla að sjóðurinn geti staðið við skuldbindingar sínar. Tryggingafræðileg staða sjóðsins er neikvæð um 42,6% sem hlutfall af skuldbindingum.

Reykjavík, 19. mars 2019

Bjarni Guðmundsson
tryggingastærðfræðingur

Skýrsla stjórnar

Lífeyrissjóður starfsmanna Akureyrarbæjar starfar á grundvelli laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og hefur starfsleyfi frá Fjármálaráðuneytinu í samræmi við 52. gr. þeirra laga. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins. Sjóðnum var lokað fyrir nýjum sjóðfélögum þann 1. janúar 1999 og starfar á óbreyttum iðgjalda- og réttindagrundvelli í samræmi við 52. gr. laga nr. 129/1997. Sjóðurinn skiptist í tvær réttindadeildir, A-deild og B-deild. Deildirnar hafa sameiginlegan fjárhag í samræmi við samþykktir sjóðsins.

Sjóðfélagar og iðgjöld

Alls greiddu 86 sjóðfélagar hjá 6 launagreiðendum iðgjöld til sjóðsins á árinu og fækkaði greiðandi sjóðfélögum um 4 frá fyrra ári. Iðgjöld námu samtals 76 milljón króna og lækkuðu um 20% frá fyrra ári. Virkir sjóðfélagar, þ.e. sjóðfélagar sem að jafnaði greiða iðgjöld til sjóðsins með reglubundnum hætti í mánuði hverjum voru 81.

Lífeyrisgreiðslur

Lífeyrisgreiðslur sjóðsins á árinu námu um 824 milljónum króna og hækkuðu um 9,7% frá fyrra ári og var fjöldi lífeyrisþega að meðaltali 593 á árinu 2018.

Ávöxtun og eignir

Nafnávöxtun sjóðsins á árinu var 3,9% og hrein raunávöxtun 0,7% samanborið við 5,2% nafnávöxtun og 3,4% raunávöxtun á árinu 2017.

Hrein eign sjóðsins til greiðslu lífeyris nam 12.013 milljónum króna og hækkaði um 0,3% frá fyrra ári.

Tryggingafræðileg staða

Tryggingafræðileg úttekt hefur verið framkvæmd á stöðu sjóðsins miðað við árslok 2018. Samkvæmt matinu námu áfallnar skuldbindingar sjóðsins 18.953 milljónum króna og eignir til tryggingafræðilegs uppgjörs 11.036 milljónum króna. Áfallnar skuldbindingar nema því 7.917 milljónum króna umfram eignir. Eignir sjóðsins duga því fyrir 58% af áföllnum skuldbindingum miðað við 2% ársvexti umfram launabreytingar. Heildarskuldbindingar sjóðsins, þegar tekið hefur verið tillit til þeirra iðgjalda sem sjóðfélagar greiða í framtíðinni og þeirra eigna og réttinda sem þær iðgjaldagreiðslur skapa, nema 8.434 milljónum króna hærrí fjárhæð en eignir eða sem nemur 43% af skuldbindingum. Tryggingafræðileg staða sjóðsins versnaði um 961 milljón króna á árinu. Sjóðurinn er með ábyrgð Akureyrarbæjar og byggir ekki alfarið á sjóðsöfnun. Launagreiðendum ber skylda til að endurgreiða sjóðnum hluta af lífeyrisgreiðslum og að teknu tilliti til þeirra má ætla að sjóðurinn geti staðið við skuldbindingar sínar.

Þróun sjóðsins, stjórnarháttayfirlýsing ofl.

Stjórn sjóðsins reiknar með að rekstur sjóðsins verði með svipuðu sniði á næsta ári. Stjórn sjóðsins hefur samþykkt sérstaka yfirlýsingu um stjórnarhætti, sem birt er með ársreikningnum. Samkvæmt breytingum sem gerðar voru á lögum um ársreikninga í júní 2016 skulu einingar tengdar almannahagsmunum veita upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál, stefnu í mannréttindamálum, hvernig er spornað við spillingar- og mútumálum auk stuttrar lýsingar á viðskiptalíkani félagsins og fleira. Gerð er grein fyrir stefnu og árangri félagsins í þessum málum í Viðauka I með ársreikningnum.

Sjóðurinn hefur ekki launaða starfsmenn en er með samning við Stapa lífeyrissjóð um rekstur.

Bæjarsjóður Akureyrar er ábyrgur fyrir skuldbindingum sjóðsins.

Stjórn og framkvæmdastjóri Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2018 með undirritun sinni.

Akureyri, 19. mars 2019

Í stjórn

Framkvæmdastjóri

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2018

	Skýr.	2018	2017
Lögjöld			
Lögjöld sjóðfélaga		16.027	16.484
Lögjöld launagreiðenda		60.825	79.324
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(683)	(233)
		76.169	95.575
Sérstök aukaframlög	3	320.032	1.632.947
		396.201	1.728.522
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	4	824.357	751.222
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs		574	575
		824.932	751.797
Hreinar fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	5	(102.464)	62.628
Hreinar tekjur af skuldabréfum	6	551.265	539.172
Vaxtatekjur af handbæru fé		49.188	4.922
Ýmsar fjárfestingartekjur		1.319	994
Fjárfestingargjöld	7	(1.415)	(1.116)
		497.894	606.599
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	8	36.324	35.618
		36.324	35.618
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris			
Hrein eign frá fyrra ári		32.839	1.547.707
		11.979.773	10.432.066
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		12.012.612	11.979.773

Efnahagsreikningur 31. desember 2018

Eignir	Skýr	31.12.2018	31.12.2017
Fjárfestingar			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	9	3.081.433	3.442.151
Skuldabréf	10	8.743.508	8.025.332
		<u>11.824.941</u>	<u>11.467.484</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur		64.463	59.424
Aðrar kröfur		69.297	0
		<u>133.760</u>	<u>59.424</u>
Handbært fé		<u>67.283</u>	<u>465.071</u>
Eignir samtals		<u>12.025.984</u>	<u>11.991.979</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir			
Aðrar skuldir	14	<u>13.372</u>	<u>12.206</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>12.012.612</u>	<u>11.979.773</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2018

	2018	2017
Inngreiðslur		
Iðgjöld	71.130	104.175
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	49.188	4.922
Aðrar inngreiðslur	321.352	1.633.942
	<u>441.670</u>	<u>1.743.039</u>
Útgreiðslur		
Lífeyrir	824.357	751.222
Rekstrarkostnaður	37.147	36.203
Aðrar útgreiðslur	69.297	0
	<u>930.802</u>	<u>787.426</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	(489.132)	955.612
Fjárfestingarhreyfingar		
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	28.916	30.309
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(1.807.768)	(2.033.227)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	2.037.106	1.414.759
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	657.765	622.495
Keypt skuldabréf	(825.205)	(2.015.510)
Seld skuldabréf	529	1.289.938
	<u>91.343</u>	<u>(691.236)</u>
(Lækkun) hækkun á handbæru fé	(397.789)	264.376
Handbært fé í upphafi árs	465.071	200.695
Handbært fé í lok árs	67.283	465.071

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu 31. desember 2018

Tryggingafræðileg staða 2018

Eignir	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	12.012.612		12.012.612
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa.....	(426.256)		(426.256)
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa.....	(35.827)		(35.827)
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar.....	(514.412)	(33.893)	(548.305)
Núvirði framtíðariðgjalda.....		382.821	382.821
Eignir samtals.....	11.036.117	348.928	11.385.045
Skuldbindingar			
Eftirlaun.....	15.627.990	760.904	16.388.893
Örorkulífeyrir.....	239.473	7.669	247.142
Makalífeyrir.....	3.084.879	96.653	3.181.531
Barnalífeyrir.....	613	710	1.323
Skuldbindingar samtals.....	18.952.955	865.934	19.818.889
Eignir umfram skuldbindingar	(7.916.838)	(517.006)	(8.433.845)
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok.....	-41,8%	-59,7%	-42,6%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun.....	-37,7%	-65,8%	-39,2%

Tryggingafræðileg staða 2017

Eignir	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	11.979.800		11.979.800
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa.....	(290.100)		(290.100)
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa.....	(35.900)		(35.900)
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar.....	(15.600)		(15.600)
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar.....	(375.400)	(28.100)	(403.500)
Núvirði framtíðariðgjalda.....		366.500	366.500
Eignir samtals.....	11.262.800	338.400	11.601.200
Skuldbindingar			
Eftirlaun.....	14.633.100	826.700	15.459.800
Örorkulífeyrir.....	311.000	13.100	324.100
Makalífeyrir.....	3.140.200	147.900	3.288.100
Barnalífeyrir.....	1.000	900	1.900
Skuldbindingar samtals.....	18.085.300	988.600	19.073.900
Eignir umfram skuldbindingar	(6.822.500)	(650.200)	(7.472.700)
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok.....	-37,7%	-65,8%	-39,2%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun.....	-41,6%	-64,1%	-42,8%

Skýringar

1. Starfsemi

Lífeyrissjóður starfsmanna Akureyrarbæjar starfar samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 og hefur til þess fullgilt starfsleyfi. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri samkvæmt ákvæðum í samþykktum sjóðsins. Aðild að sjóðunum eiga starfsmenn Akureyrarbæjar og stofnana hans sem ráðnir voru til starfa fyrir 1. janúar 1999 en sjóðnum var lokað fyrir nýjum starfsmönnum frá þeim tíma. Stapi lífeyrissjóður sér um rekstur sjóðsins í samræmi við samning milli sjóðanna þar um.

2. Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er í samræmi við lög um ársreikninga og lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða nr. 335/2015. Í einhverjum tilvikum hefur verið vikið frá framsetningarformi samkvæmt viðauka 1 í reglunum, þegar upphæðir undirliða teljast óverulegar og eru þá felldar inn í aðra undirliði. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum.

Eftirfarandi er samantekt á helstu reikningsskilaaðferðum sjóðsins.

Gjaldmiðlar og vísitölur

Eignir og skuldir sem bundnar eru vísitölu eða gengi erlendra gjaldmiðla eru færðar upp miðað við verðlag eða gengi í árslok. Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í árslok. Gengi Seðlabanka Íslands greinist þannig:

	Meðalgengi ársins		Árslokagengi	
	2018	2017	31.12.2018	31.12.2017
Evra (EUR).....	127,73	120,54	132,86	124,70
Bandaríkjadalur (USD).....	108,38	106,78	116,05	104,17

Fjárhæðir

Fjárhæðir í reikningunum eru sýndar í þúsundum króna.

Áhættustjórnun

Lífeyrissjóðurinn hefur sett sér áhættustefnu, þar sem áhætta er skilgreind og helstu áhættubáttum í starfsemi sjóðsins er lýst og hvernig stýringu á þeim er háttátt. Sjóðurinn hefur ekki gert afleiðusamninga í þeim tilgangi að verja áhættu í starfsemi hans, hvorki fjárhagslega áhættu eða lýðfræðilega.

Áhættuvarnarreikningsskil eru ekki til staðar, og afleiðuviðskipti ekki viðhöfð og engir framvirkir gjaldeyrisskiptasamningar, valréttir eða afleiðusamningar eru við lýði hjá sjóðnum.

Gangvirðisamat og annað verðmat

Þessi skýring veitir upplýsingar um hvernig sjóðurinn metur virði hinna ýmsu fjáreigna sinna.

Matsaðferðunum er skipt í 3 stig sem endurspeglar mikilvægi þeirra forsendna sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis fjármálagerninga eða mats sem ekki byggir á gangvirði. Stigin eru eftirfarandi:

Stig 1: gangvirðismatið byggir á uppgöfnu verði á virkum markaði.

Stig 2: gangvirðismatið byggir ekki á uppgöfnu verði á virkum markaði (stig 1) heldur á upplýsingum sem eru sannreynanlegar fyrir eignina, annað hvort beint (t.d. nýlegt viðskiptaverð) eða óbeint (t.d. afleiðdar af verðum fjármálagerninga með sambærilegan líftíma á virkum markaði), eða öðrum mikilvægum markaðsupplýsingum s.s. gengi frá rekstraraðila sjóðs, innra virði félags eða verðmati viðurkennds matsaðila.

Stig 3: gangvirðismatið byggir á kostnaðarverði eða lægra verði hafi sjóðurinn upplýsingar sem benda til þess.

Skráning iðgjalda

Iðgjöld eru tekjufærð eftir skilgreinum sem berast sjóðnum. Iðgjöld eru flokkuð eftir því hvort þau eru greidd af sjóðfélögum sjálfum eða eru mótframlag launagreiðanda.

Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði er greitt til jöfnunar á örorkubyrði á milli lífeyrissjóða og færast meðal iðgjalda.

Lífeyrir

Undir lífeyri falla greiðslur sjóðsins til sjóðfélaga og skiptast þær í eftirlaun, makalífeyri, örorkulífeyri og barnalífeyri. Annar kostnaður sem færður er með lífeyriskostnaði er framlag í Virk starfsendurhæfingarsjóð og beinn kostnaður sem fellur til vegna örorkulífeyrisúrskurða.

Fjárfestingar

Fjárfestingar sjóðsins skiptast í eignarhluta í félögum og sjóðum, skuldabréf og bundnar bankainnstæður. Skilgreiningar á framangreindri flokkun ásamt matsaðferðum sem beitt er við hvern lið fjárfestinga eru eftirfarandi:

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru framseljanleg verðbréf svo sem hlutabréf, hlutdeildarskirteini og önnur slík verðbréf og eru þau metin á gangvirði.

Skuldabréf eru framseljanleg skuldabréf og önnur skuldabréf sem gefin eru út af lánastofnunum, opinberum aðilum eða öðrum félögum. Hér er átt við bréf sem t.d. eru bundin við vísitölu eða gengi gjaldmiðla hvort sem vextir eru fastir eða hafa tiltekna vaxtavíðmiðun. Skuldabréf eru færð á gangvirði í árslok nema ef um er að ræða skuldabréf sem haldið er til gjalddaga s.s. skuldabréf vegna uppgjors launagreiðanda á skuldbindingum við sjóðinn og útlán til sjóðfélaga, slík skuldabréf eru færð á upphaflegri kaupkröfu í efnahagsreikningi.

Bundnar bankainnstæður eru innlán í bönkum og sparisjóðum sem bundin eru til lengri tíma en 3 mánaða.

Skýringar

3 Sérstök aukaframlög

	2018	2017
Viðbótarframlög launagreiðenda.....	316.536	1.629.536
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði.....	3.497	3.412
	320.032	1.632.947

4. Heildarfjárhæð lífeyris

	2018	2017
Eftirlaun.....	678.193	618.198
Örorkulífeyrir.....	28.448	26.860
Makalífeyrir.....	117.288	105.685
Barnalífeyrir.....	429	480
	824.357	751.222

5. Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

	2018	2017
Arðgreiðslur	28.916	30.309
Hagnaður af sölu eignarhluta	43.231	254.398
Breytingar á gangvirði	(174.612)	(222.080)
	(102.464)	62.628

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum sundurliðast þannig niður á fjárfestingar:

	2018	2017
Alda hlutabréf	22	(8.464)
Arion banki hf.	(14.034)	0
BlackRock ICS US Dollar Liquidity	(1.904)	0
EIK fasteignafélag hf.	(13.578)	(1.244)
Eimskipafélag Íslands hf.	(5.793)	(19.430)
Festi hf.	(1.740)	(4.889)
Fjarskipti hf.	(19.056)	7.411
Gamli Byr ehf.	0	(10)
Gamma Equity Fund	13.950	(22.740)
Gamma Iceland Fixed Income Fund	24.893	29.902
Gamma Liquid Fund IS0000	5.102	996
Hagar hf.	32.410	(33.918)
HB Grandi hf.	(1.218)	20.300
Icelandair Group hf.	(52.947)	(65.164)
iShares Developed World Index	(20.468)	0
iShares MSCI ACWI UCITS ETF	(11.872)	(7.536)
Íslensk verðbréf hf.	(24.977)	6.993
ÍV- Hlutabréfavitölusjóður	(11.589)	(33.956)
ÍV Skammtimasjóður	8.546	7.054
Júpiter - Lausafjársgjóður	2.201	1.256
Júpiter - Innlend hlutabréf	6.883	(1.840)
Kvika banki hf.	19	0
Landsbréf - Veðskuldabréfasjóður	3.961	1.494
Landsbréf - Veltubréf	0	1.989
Marel hf.	10.424	140.156
MF1 slhf.	10.306	4.775
Reginn hf.	(12.320)	(1.364)
Reitir fasteignafélag hf.	(18.798)	(7.080)
Síminn hf.	(8.750)	14.902
Sjóvá - Almennar tryggingar hf.	(1.384)	8.000
Stefnir - Lausafjársgjóður	0	1.447
Tryggingamiðstöðin hf.	433	8.011
Vátryggingafélag Íslands hf.	(5.448)	11.112
Veðskuldabréfasjóður ÍV	4.264	4.464
	(102.464)	62.628

Skýringar

6. Hreinar tekjur af skuldabréfum

Tekjur flokkaðar eftir verðmatsaðferðum:	2018	2017
Skuldabréf á gangvirði - stig 1	249.360	266.303
Skuldabréf á metnu gangvirði - stig 2	36.198	35.512
Skuldabréf á metnu gangvirði - stig 3	841	9.818
Skuldabréf haldið til gjalddaga	264.867	227.539
	551.265	539.172

Hreinar tekjur greinast þannig eftir skuldabréfaflokkum á árinu 2018:

	Gangvirði	Kostnaðarvirði	Samtals
Skuldabréf með ríkisábyrgð	131.109	153.221	284.331
Skuldabréf sveitarfélaga	59.700	0	59.700
Skuldabréf lánastofnana	94.747	0	94.747
Skuldabréf fyrirtækja	0	111.218	111.218
Veðlán sjóðfélaga	0	1.268	1.268
	285.557	265.707	551.265

Hreinar tekjur greinast þannig eftir skuldabréfaflokkum á árinu 2017:

	Gangvirði	Kostnaðarvirði	Samtals
Skuldabréf með ríkisábyrgð	200.296	123.826	324.122
Skuldabréf sveitarfélaga	69.446	0	69.446
Skuldabréf lánastofnana	32.074	0	32.074
Skuldabréf fyrirtækja	0	112.234	112.234
Veðlán sjóðfélaga	0	1.297	1.297
	301.815	237.357	539.172

7. Fjárfestingargjöld

Árið 2018	Bein fjárfest. gjöld	Áætluð fjárfest. gjöld	Fjárfest. gjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall gjalda	fjárfest. alls af meðaleign
Umsýslubóknanir:						
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða	0	7.952	7.952	801.781		1,0%
Vegna innlendra fagfjárfestingsjóða	0	8.216	8.216	761.398		1,1%
Vegna erlendra verðbréfasjóða	0	1.705	1.705	558.030		0,3%
Kaup- og sölubókn. vegna verðbréfavíðskipta	1.805	0	1.805			
Vörslubóknanir	1.415	0	1.415			
Fjárfestingargjöld samtals	3.220	17.873	21.093			
Árið 2017						
Umsýslubóknanir:						
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða	3	11.858	11.861	638.939		1,9%
Vegna innlendra fagfjárfestingsjóða	0	7.820	7.820	1.476.335		0,5%
Kaup- og sölubókn. vegna verðbréfavíðskipta	2.737	0	2.737			
Vörslubóknanir	1.116	0	1.116			
Fjárfestingargjöld samtals	3.856	19.678	23.534			

Kaup- og sölubóknanir vegna verðbréfavíðskipta eru inni í hreinum tekjum viðkomandi verðbréfa og þar með eignaflokks.

Skýringar

8. Rekstrarkostnaður

8.1 Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður:

	2018	2017
Laun og launatengd gjöld.....	1.749	1.864
Endurskoðun	2.560	2.359
Innri endurskoðun.....	642	1.875
Tryggingafræðileg aðstoð.....	1.996	1.464
Fjármálaeftirlitið.....	4.846	4.796
Rekstrarþóknun.....	24.042	22.695
Annar kostnaður.....	489	565
	36.324	35.618

8.2 Laun og launatengd gjöld:

	2018	2017
Laun stjórnar og endurskoðunarnefndar.....	1.487	1.607
Launatengd gjöld	262	258
	1.749	1.864
Stöðugildi að meðaltali.....	0	0

8.3 Laun stjórnarmanna og endurskoðunarnefndar:

	2018	2017
Laun stjórnar:		
Arna Jakobína Björnsdóttir	169	158
Eiríkur Björn Björgvinsson, formaður.....	338	315
Gunnar Gíslason.....	169	158
Hanna Rósa Sveinsdóttir.....	169	158
Kristinn Bjarnason.....	34	0
Sigríður Huld Jónsdóttir.....	169	158
Silja Dögg Baldursdóttir.....	34	0
Laun endurskoðunarnefndar:		
Arna Jakobína Björnsdóttir	135	221
Fjóla Björk Jónsdóttir.....	34	221
Gunnar Gíslason.....	135	221
Halla Bergþóra Halldórsdóttir.....	101	0
	1.487	1.607

	2018	2017
Þóknun fyrir endurskoðun.....	2.560	2.359
Þóknun fyrir innri endurskoðun.....	642	1.875

8.6 Þóknunir til tryggingastærðfræðings sjóðsins:

	2018	2017
Þóknun fyrir útreikninga á tryggingafræðilegri stöðu.....	1.227	1.141
Önnur þjónusta.....	770	323
	1.996	1.464

Skýringar

9. Eignarhlutir í félögum og sjóðum

	31.12.2018	31.12.2017
Eignarhlutir í innlendum hlutafélögum.....	1.372.507	1.079.966
Hlutdeildarskírteini í innlendum sjóðum	957.524	1.769.722
Hlutdeildarskírteini í erlendum sjóðum.....	751.402	592.464
	<u>3.081.433</u>	<u>3.442.151</u>

Eignarhlutir í innlendum hlutafélögum greinast þannig:

Skráð félög:	Hlutdeild	31.12.2018	31.12.2017
Arion banki hf.	0,05%	66.975	0
EIK fasteignafélag hf.....	0,22%	64.491	54.774
Eimskipafélag Íslands hf.....	0,22%	94.164	74.649
Fjarskipti hf.....	0,25%	30.665	29.908
Festi hf.....	0,18%	70.156	46.445
HB Grandi hf.....	0,11%	68.411	71.050
Hagar hf.....	0,23%	130.946	91.163
Icelandair Group hf.....	0,20%	96.471	115.768
Marel hf.....	0,09%	227.920	68.799
Reginn hf.....	0,10%	40.108	63.612
Reitir fasteignafélag hf.....	0,20%	103.370	100.620
Símenn hf.....	0,26%	90.882	60.019
Sjóvá-Almennar tryggingar hf.....	0,12%	25.276	41.125
Tryggingarmiðstöðin hf.....	0,02%	2.688	36.516
Vátryggingafélag Íslands hf.....	0,25%	49.055	42.621
		<u>1.161.578</u>	<u>897.067</u>

Óskráð félög:

Íslensk verðbréf hf.....	9,99%	102.750	127.727
MF1 slhf.....	2,50%	108.178	55.173
Gamli Byr ehf.....	0,25%	0	0
		<u>210.929</u>	<u>182.900</u>

Eignarhlutir í innlendum hlutafélögum alls.....	<u>1.372.507</u>	<u>1.079.966</u>
---	------------------	------------------

Hlutabréfaeign alls	<u>1.372.507</u>	<u>1.079.966</u>
---------------------------	------------------	------------------

Hlutdeildarskírteini greinast þannig:

Innlendir sjóðir:	31.12.2018	31.12.2017
Alda hlutabréf	0	313
Gamma Equity Fund	0	277.599
Gamma Icelandic Fixed Income Fund.....	249.012	224.119
Gamma Liquid Fund.....	95.744	25.996
ÍV Hlutabréfavisitölusjóður	119.455	186.044
ÍV Skammtímasjóður	122.777	539.230
Júpiter - Innlend hlutabréf	132.266	400.049
Júpiter - Lausafjársgjóður	102.214	0
Landsbréf - Veðskuldabréfasjóður	82.441	67.020
Veðskuldabréfasjóður ÍV.....	53.616	49.352
Hlutdeildarskírteini í innlendum sjóðum alls.....	<u>957.524</u>	<u>1.769.722</u>

Erlendir sjóðir:

BlackRock ICS US Dollar Liquidity	116.092	0
iShares Developed World Index	394.595	0
iShares MSCI ACWI UCITS ETF USD.....	240.715	592.464
Hlutdeildarskírteini í erlendum sjóðum alls	<u>751.402</u>	<u>592.464</u>

Eignarhlutir í félögum og sjóðum alls	<u>3.081.433</u>	<u>3.442.151</u>
---	------------------	------------------

Skýringar

9. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

Eignarhlutir í félögum og sjóðum flokkaðir eftir matsaðferðum:	31.12.2018	31.12.2017
Eignarhlutir og sjóðir á gangvirði - stig 1	2.734.447	3.209.900
Eignarhlutir og sjóðir á metnu gangvirði - stig 2	346.986	232.251
Eignarhlutir og sjóðir á metnu gangvirði - stig 3	0	0
	3.081.433	3.442.151

10. Skuldabréf

Skuldabréf með ríkisábyrgð:	31.12.2018	31.12.2017
Húsbréf.....	3.547	3.310
Íbúðabréf.....	1.074.164	851.238
Ríkisbréf.....	1.089.073	650.275
Önnur skuldabréf með ríkisábyrgð	3.011.757	3.097.470
	5.178.542	4.602.293
Skuldabréf sveitarfélaga	745.800	763.321
Skuldabréf lánastofnana	1.601.220	1.397.439
Skuldabréf fyrirtækja	1.208.891	1.250.301
Veðlán sjóðfélaga.....	13.942	17.044
Niðurfærslur skuldabréfa.....	(4.887)	(5.065)
Skuldabréf alls	8.743.508	8.025.332

Skuldabréf flokkuð eftir matsaðferðum:

Skuldabréf á gangvirði:		
Skuldabréf á gangvirði - stig 1	4.086.764	3.282.735
Skuldabréf á metnu gangvirði - stig 2	424.327	380.506
Skuldabréf á metnu gangvirði - stig 3	3.821	3.509
	4.514.912	3.666.751
Skuldabréf haldið til gjalddaga:		
Ríkisskuldabréf.....	3.011.757	3.097.470
Skuldabréf fyrirtækja	1.202.952	1.244.136
Veðlán sjóðfélaga.....	13.886	16.976
Skuldabréf haldið til gjalddaga alls.....	4.228.596	4.358.582
	8.743.508	8.025.332
Skuldabréf samtals.....	8.743.508	8.025.332
Áætlað gangvirði þeirra framangreindra skuldabréfa sem haldið er til gjalddaga.....	4.571.548	4.716.197

11. Niðurfærsla skuldabréfa

Niðurfærsla í ársbyrjun	5.065	66.160
Afskrifað tapað og fært út á árinu	0	(53.268)
Breyting niðurfærslu á árinu.....	(178)	(7.827)
	4.887	5.065

Verðbréf eru færð niður í efnahagsreikningi vegna óvissu um innheimtu. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða heldur er myndaður afskriftareikningur til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast.

12. Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Árið 2018	Í íslenskum krónum	Í erlendum gjaldmiðlum	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	2.330.031	751.402	3.081.433
Skuldabréf.....	8.743.508	0	8.743.508
	11.073.539	751.402	11.824.941
Hlutfallsleg skipting	94%	6%	100%
Árið 2017	Í íslenskum krónum	Í erlendum gjaldmiðlum	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	2.849.688	592.464	3.442.151
Skuldabréf.....	8.025.332	0	8.025.332
	10.875.020	592.464	11.467.484
Hlutfallsleg skipting	95%	5%	100%

Skýringar

12. Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum (framhald)

Skipting fjárfestinga eftir erlendum gjaldmiðlum:

	Eignarhlutir í félögum og sjóðum	Skuldabréf	Hlutfall
Í USD	751.402	0	100,0%
	751.402	0	100,0%

13. Lífeyrisskuldbindingar

Tryggingafræðilegt mat á lífeyrisskuldbindingum lífeyrissjóðsins:

Samkvæmt niðurstöðu tryggingafræðilegrar athugunar á stöðu sjóðsins í árslok 2018 miðað við 2% ársvexti umfram laun þá vantar sjóðinn 7.917 milljónir króna til að mæta áföllnum skuldbindingum eða 42% af skuldbindingum. Heildarskuldbindingar umfram eignir eru 8.434 milljónir króna eða 43% af skuldbindingum. Tryggingafræðileg staða sjóðsins versnaði um 961 milljón króna á árinu 2018. Vísað er í áritun tryggingastærðfræðings vegna frekari forsendna við matið.

Eignir	31.12.2018	31.12.2017
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í árslok	11.385.045	11.601.200
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í ársbyrjun	11.601.200	10.389.900
Hækkun/lækkun endurmetinnar eignar á árinu	(216.155)	1.211.300

Skuldbindingar

Skuldbindingar í árslok	19.818.889	19.073.900
Skuldbindingar í ársbyrjun	19.073.900	18.178.700
Hækkun/lækkun skuldbindinga á árinu	744.989	895.200

Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu	(961.145)	316.100
--	-----------	---------

Yfirlit um breytingar á áföllnum lífeyrisskuldbindingum árið 2018

Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun	18.085.300	17.196.600
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta	1.446.100	1.533.200
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins	125.200	129.200
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu	(856.500)	(784.000)
Hækkun vegna breytinga á reikniforsendum	165.000	0
Hækkun/lækkun vegna annarra breytinga	(12.100)	10.300
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok	18.953.000	18.085.300

14. Aðrar skuldir

	31.12.2018	31.12.2017
Ógreiddur kostnaður	13.372	12.206
	13.372	12.206

15. Ábyrgðir og skuldbindingar utan efnahags

Áskriftarskuldbindingar sem sjóðurinn hafði undirgengist um þátttöku í innlendum fagfjárfestasjóðum runnu út á árinu 2018. Engar slíkar áskriftarskuldbindingar eru því útistandandi í lok árs.

16. Áhættuþættir í starfsemi og áhættustýring

16.1 Áhættustefna, skipulag og markmið áhættustýringar

Í daglegri starfsemi sinni sem lífeyrissjóður stendur sjóðurinn frammi fyrir ýmsum tegundum áhættu. Stjórnendur sjóðsins bera ábyrgð á að gera sér grein fyrir þeim áhættuþáttum sem fylgja starfseminni og að fullnægjandi áhættustýring sé ávallt til staðar. Til að mæta þessari kröfu hefur sjóðurinn mótað sérstaka áhættustefnu og áhættustýringarstefnu, þar sem áhætta er skilgreind, helstu áhættuþáttum lýst og gerð grein fyrir skipulagi og framkvæmd áhættustýringar. Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á því að móta og samþykkja áhættustefnu og sjá til þess að virk áhættustýring sé til staðar hjá sjóðnum, sem tekur til allrar starfsemi hans. Áhættustýring skal innihalda skilvirka ferla og vinnulag. Hún þarf einnig að tryggja að framkvæmda- og áhættustjóri fylgist með því að þessir ferlar séu fullnægjandi og verklag sé skilvirkt. Hluti af áhættustefnu er áhættuáætlun sem sett er upp í fjárfestingarstefnu sjóðsins, þar er áhættuþol sjóðsins metið og töluleg markmið sett um áhættu og hvernig takmörk um áhættu eru nýtt í einstökum flokkum eigna. Í áhættustefnu er hins vegar fjallað um hvernig áhætta er metin og hvernig fylgst er með að áhættuviðmið séu haldin og hvernig eftirliti er háttað. Lagt er mat á mikilvægi áhættuflokka, eftirlitsaðgerðir eru skilgreindar og sett fram dagskrá áhættustýringar, þar sem eftirlitsaðgerðir eru tímasettar, hver ber ábyrgð og hvaða skýrslum skuli skilað. Í lögum er lögð sú skylda á lífeyrisjóði að framkvæma eigið áhættumat en samkvæmt reglugerð um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða er tilgreint að matið skuli framkvæmt a.m.k. árlega. Stjórn, framkvæmdarstjóri og áhættustjóri eiga að taka virkan þátt í gerð eign áhættumats en framkvæmd þess er í höndum tveggja síðast nefndu. Stjórn er skilað reglulegum skýrslum um framkvæmd áhættustýringar auk skýrslu um hlítu á lög, reglur og stefnu sjóðsins. Fjárfestingum og raunar allri starfsemi fylgir áhætta. Til að ná markmiðum sínum þarf sjóðurinn að taka áhættu. Áhættustýring felst í því að stýra áhættu þannig að hún verði innan þeirra marka sem starfseminni hefur verið sett.

Skýringar

16. Áhættupættir í starfsemi og áhættustýring (framhald)

16.2 Helstu flokkar áhættu í starfsemi sjóðsins

Flokka má áhættu í starfsemi sjóðsins í marga flokka. Hér fyrir neðan er gerð grein fyrir helstu áhættuflokkum, en undir hverjum og einum flokki eru margir undirflokkar áhættu sem fylgst er með.

Lífeyristryggingaráhætta:

Með lífeyristryggingaráhættu er átt við hættuna á því að skuldbindingar sjóðsins vaxi umfram eignir og að skerða þurfi réttindi sjóðfélaga eða hún leiði til verulega aukinnar byrðar ábyrgðaraðila. Helstu áhættupættir í þessum flokki eru skerðingar áhættu og lýðfræðileg áhætta, en einnig má nefna iðgjaldaáhættu og lausafjáraáhættu. Skerðingar áhættu er hættan á því að skerða þurfi lífeyrisréttindi sjóðfélaga. Lýðfræðileg áhætta er hættan á að lýðfræðilegar forsendur sem notaðar eru við mat á lífeyrisloforðum sjóðsins breytist á þann veg að skuldbindingar hans hækki umfram áætlanir. Þar sem Akureyrarbær ábyrgist skuldbindingar sjóðsins er lífeyristryggingaráhætta, bæði skerðingar áhættu og áhætta vegna vanmats á lýðfræðilegum forsendum metin óveruleg fyrir sjóðfélaga. Verulega vantar upp á að sjóðurinn eigi eignir til að mæta skuldbindingum og því er lífeyristryggingaráhætta veruleg fyrir ábyrgðaraðilann. Fylgst er með lífeyristryggingaráhættu með árlegu tryggingafræðilegu mati, sem tryggingastærðfræðingur sjóðsins framkvæmir. Lausafjáraáhætta er fólgin í hættunni á að sjóðurinn eigi ekki laust fé til að standa straum af lífeyrisgreiðslum og rekstri. Hluti af lausafjáraáhættu er seljanleikaáhætta eigna, þ.e. hversu auðvelt er að breyta eignum í laust fé. Til að mæta lausafjáraáhættu hefur sjóðurinn sett sér það markmið að eiga á hverjum tíma laust fé til að mæta a.m.k. 2 mánaða útgjöldum vegna lífeyris og rekstrar.

Mótaðilaáhætta:

Mótaðilaáhætta er hættan á að mótaðilar eða milliliðir í viðskiptum, t.d. útgefendur skuldabréfa, sjóðfélagar, fyrirtæki og uppgjörshús, standi ekki í skilum (t.d. vegna gjaldþrots) eða að hæfni þeirra til greiðslu versni verulega, bæði vegna útlána og kaupa á fjármálagerningum á markaði. Samþjöppunar- og landsáhætta fellur undir mótaðilaáhættu, enda felur hún í sér hættuna á að margir mótaðilar lendi samtímis í vanefndum. Motaðilaáhætta er metin bæði áður en viðskipti eiga sér stað og síðan í eftirfylgni með vörslu, endurgreiðslu og uppgjöri á fjármálagerningum. Motaðilaáhætta þ.m.t. útlánaáhætta er stýrt með áreiðanleikakönnunum og lánshæfismati á mótaðilum, mörkum sem sett eru um kröfur á einstaka aðila eða skylda aðila í eignasafni sjóðsins, reglubundinni skýrslugjöf frá mótaðilum og mati á fjárhagstyrk þeirra, eftirfylgni með skilum og innheimtuaðgerðum, auk reglna um áhættuflokkun viðskiptamanna og varúðarniðurfærslur. Gerð er grein fyrir þróun mótaðilaáhættu í reglubundinni skýrslugjöf til stjórnar.

Fjárhagsleg áhætta:

Með fjárhagslegri áhættu er átt við hættuna á því að fjárhagslegar eignir sjóðsins rýrni í verði og að tekjur af þeim verði lakari en væntingar stóðu til. Sjóðurinn er fyrst og fremst markaðsfjárfestir og eignir hans eru háðar sveiflum á fjármálamörkuðum. Fjárhagsleg áhætta markast af þeim eignaflokkum sem sjóðurinn fjárfestir í og hvernig eignasafn hans er saman sett.

Fjárhagsleg áhætta (markaðsáhætta) lýtur fyrst og fremst að fjárhagslegum atriðum í starfsemi sjóðsins, þ.e. hættu á fjárhagslegu tapi vegna breytinga á markaðsvirði liða innan og utan efnahagsreiknings, þar á meðal vegna breytinga á vöxtum, uppgreiðslu- og endurfjárfestingaráhættu, gengi gjaldmiðla, verðbólgu og breytinga á virði fjáreigna. Þessi áhætta getur leitt til neikvæðra áhrifa á rekstur og/öð efnahag, bæði vegna aðgerða eða atburða innan sjóðsins eða utan hans. Neikvæð áhrif á rekstur og efnahag geta dregið úr möguleikum lífeyrissjóðsins til að framfylgja stefnu og ná markmiðum sínum. Fjárhagslegri áhættu er fyrst og fremst stýrt með því að fjárfesta í mismunandi flokkum eigna, sem hegða sér misjafnlega við mismunandi markaðsaðstæður, og dreifa þannig áhættu. Í fjárfestingastefnu sjóðsins eru fjölmörg ákvæði sem sett eru í þeim tilgangi að stýra áhættu. Þar eru sett markmið um eignasamsetningu, ákvarðaðar viðmiðunarvísitölur sem tekið er mið af við stýringu eigna og vikmörk sett um frávik frá viðmiði. Sett er fram sérstök áhættuáætlun, þar sem tilgreind eru markmið áhættu, mæld sem staðalfrávik ávöxtunar, og hvernig það er útfært niður á einstaka eignaflokka, markmið um hermiskekkju, vágildi (VaR) og fleiri áhættumælikvarða. Mælingar á markaðsáhættu er gerðar með reglulegu millibili og skilar áhættustjóri reglubundnum skýrslum til stjórnar um það efni. Brugðist er við með breytingum á eignasamsetningu þróist þessir mælikvarðar á þann veg að hættu sé að áhætta fari út fyrir markmiðsáhættu sjóðsins.

Rekstraráhætta:

Rekstraráhætta lýtur fyrst og fremst að starfsemi lífeyrissjóðsins. Starfsemin skal lúta þeim reglum sem um hann eru settar í lögum, reglugerðum, eigin samþykktum og reglum sjóðsins. Stefnit skal að sem mestri hagkvæmni í rekstri þannig að sem mestar líkur séu á að sjóðurinn nái markmiðum sínum. Sjóðnum skal stjórnað með heiðarleika, ráðvendi og góða starfshætti að leiðarljósi. Rekstrar- og umhverfisáhætta er að jafnaði skilgreind sem hættan á tjóni sem rekja má til ófullnægjandi eða ónothæfra innri verkferla, starfsmanna, sviksemi, orðspors, upplýsingakerfa eða til ytri atburða. LSA hefur ekki eigin starfsmenn. Stapi lífeyrissjóður sér um rekstur LSA í samræmi við samning sjóðanna. Samningurinn innifelur að skipurit Stapa og allt skipulag gildir einnig fyrir starfsemi LSA, eftir því sem við getur átt, þ.m.t. verkefni og valdheimildir framkvæmdastjóra, áhættustjóra, fjárfestingaráðs og lífeyrisnefndar. Til að stýra rekstraráhættu hefur sjóðurinn sett sér margvíslegar reglur sem gilda um starfsemi hans, þ.m.t. starfsreglur stjórnar, siðareglur, verklagsreglur um verðbréfavíðskipti, reglur um upplýsingagjöf til stjórnar og ítarlegar reglur um heimildir til fjárfestinga auk þess sem starfslýsingar, verkferlar, reglur og eftirlitsaðgerðir í starfsemi Stapa gilda einnig um starfsemi LSA, eftir því sem við getur átt. Í skipulagi eru sett skýr starfs- og ábyrgðarsvið, aðgreining starfa rekstraðila er afmörkuð með ítarlegum starfslýsingum og verkferlum. Reglubundin fundahöld eru með starfsmönnum, þ.m.t. starfsmannasamtöl, rekstraraðili hefur sérstaka starfsdaga þar sem farið er yfir öll svið starfseminnar og boðið upp á þjálfun og námskeiðahald. Rekstraraðili leggur áherslu á góðan og jákvæðan starfsanda, að hann sé eftirsóknarverður vinnustaður, boðleiðir séu stuttar og að strax sé brugðist við vandamálum sem lúta að starfsmönnum og velferð þeirra. Beitt er virku innra eftirliti og gerðar eru margháttaðar kannanir á öllum helstu þáttum í starfsemi sjóðsins og er niðurstöðum slíkra kannana skilað til endurskoðunarnefndar og stjórnar sjóðsins.

16.3 Næmnigreining áhættupátta:

Í töflunni hér fyrir neðan er reynt að meta hvaða áhrif möguleg áföll geta haft á efnahag og afkomu sjóðsins. Settir eru upp þrír möguleikar með stigavaxandi breytingum vegna hvers áhættupátta sem tiltekinn er og sýnt hvaða áhrif breytingin hefur á afkomu og efnahag sjóðsins. Um er að ræða "hvað-ef" aðferðafræði, þar sem ekki er tekið tillit til innbyrðis fylgni milli áhættupátta. Áfallastigum er skipt niður í hóflegt, miðlungs og mikið áfall og er sýnd magnbreyting á hverju stigi. Gerð er grein fyrir hverjum áhættupætti í tveimur línum. Fyrri línan sýnir breytingu á áhættupætti og sú síðari áhrif breytingarinnar á sjóðinn:

Áhættupáttur /stærð efnahagsáfalls	Hóflegt	Miðlungs	Mikið
Vaxtahækkun á innlendum markaði	0,5%	1,0%	2,0%
Afkoma sjóðsins, vegna vaxtahækkunar	-1,1%	-2,1%	-4,2%
Styrking krónu, bæði gagnvart USD og EUR	5%	10%	20%
Afkoma sjóðsins, vegna styrkingar krónu	-0,3%	-0,6%	-1,3%
Hlutabréf lækka, bæði innlend og erlend	5%	10%	20%
Afkoma sjóðsins, vegna lækunar hlutabréfa	-0,9%	-1,8%	-3,6%
Tap vegna skuldaraáhættu í safni annarra markaðsskuldabréfa	5%	10%	20%
Afkoma sjóðsins, vegna afskrifta á öðrum markaðsskuldabréfum	-1,4%	-2,8%	-5,6%

Skýringar

Kennitölur

	2018	2017	2016	2015	2014
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar	-42,6%	-39,2%	-42,9%	-38,6%	-37,4%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar	-41,8%	-37,7%	-41,7%	-37,0%	-34,8%
Hrein raunávöxtun.....	0,65%	3,44%	2,25%	9,00%	4,66%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 5 ár	3,96%	5,27%	5,19%	5,33%	4,20%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar s.l. 10 ár	3,15%	3,80%	3,86%	4,34%	4,44%
Hlutfallsleg skipting fjárfestingar:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	21,0%	25,5%	23,1%	22,6%	16,8%
Skráð skuldabréf	66,4%	62,2%	63,7%	64,7%	70,9%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	5,0%	4,6%	4,3%	3,6%	2,2%
Óskráð skuldabréf	7,5%	7,8%	8,9%	9,2%	10,1%
Bundnar bankainnstæður	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:					
Eignir í íslenskum krónum	94%	95%	100%	100%	100%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	6%	5%	0%	0%	0%
Fjöldi virkra sjóðfélaga:	81	87	97	107	117
Fjöldi sjóðfélaga í árslok:	2286	2293	2291	2317	2341
Fjöldi lífeyrisþega:	593	553	514	483	462
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Eftirlaun	82,3%	82,3%	82,3%	80,0%	77,9%
Örorkullífeyrir	3,5%	3,6%	3,6%	4,9%	5,2%
Makalífeyrir	14,2%	14,1%	14,1%	15,1%	16,9%
Barnalífeyrir	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
Stöðugildi:	0	0	0	0	0
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	396.201	1.784.719	349.420	297.457	286.105
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	824.932	776.239	717.107	624.381	595.671
Hreinar fjárfestingartekjur alls (á föstu verðlagi)	497.894	626.321	501.171	1.161.115	616.739
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi)	36.324	36.776	32.027	31.066	28.240
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	32.839	1.598.024	101.537	809.375	277.369
Lífeyrisbyrði	208%	43%	205%	211%	208%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum	9,2%	2,1%	9,2%	10,4%	9,9%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	4,2%	5,8%	4,6%	11,3%	5,8%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,30%	0,32%	0,29%	0,29%	0,27%

Stjórnarháttayfirlýsing

Tilgangur

Góðir stjórnarhættir eru að mati Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar (LSA) forsenda fyrir því að starfsemi sjóðsins sé traust og árangursrík. Með góðum stjórnarháttum í starfsemi LSA er lagður grunnur að traustum samskiptum stjórnenda og starfsmanna sjóðsins við sjóðfélaga, launagreiðendur sem greiða iðgjöld til sjóðsins fyrir starfsmenn sína og Akureyrarbæ sem ábyrgðaraðila sjóðsins. Með góðum stjórnarháttum er stuðlað að gagnsæi í starfsemi sjóðsins. Við mótun stjórnarhátta hafa stjórnendur og stjórn sjóðsins haft til hliðsjónar almennt viðurkennd sjónarmið og leiðbeiningar um góða stjórnarhætti fyrirtækja. LSA er lokaður sjóður. Akureyrarbær ábyrgist skuldbindingar sjóðsins sbr. 10. gr. í samþykktum hans.

Hlutverk LSA

Hlutverk LSA er:

- að taka við iðgjöldum frá sjóðfélögum, varðveita þau með tryggum hætti og veita upplýsingar um réttindi sjóðfélaga
- að ávaxta fjármuni sjóðsins með sem bestum hætti í samræmi við fjárfestingarstefnu sjóðsins og áhættustefnu
- að greiða sjóðfélögum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins. Í því felst að tryggja sjóðfélögum eftirlaun að lokinni starfsævi, tryggja þá fyrir tekjumissi í kjölfar örorku og stuðla að fjárhagslegu öryggi maka og barna við andlát sjóðfélaga.

Lög og reglur um stjórnarhætti sem LSA fylgir

LSA starfar á grundvelli laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og hefur fengið starfsleyfi frá Fjármálaráðuneytinu. Fjármálaráðuneytið staðfestir samþykktir sjóðsins. Sjóðurinn er lokaður sjóður sem starfar á óbreyttum iðgjalda- og réttindagrundvelli í samræmi við 54. gr. laga nr. 129/1997, sem hefur veruleg áhrif á starfsemi sjóðsins.

Sjóðurinn er eftirlitsskyldur aðili í samræmi við lög nr. 87/1998 um eftirlit með fjármálastarfsemi. Ýmis önnur lög taka til þátta í rekstri sjóðsins, auk reglugerða, reglna og leiðbeinandi tilmæla sem Fjármálaeftirlitið hefur sett um starfsemi lífeyrissjóða.

Þá hefur sjóðurinn sjálfur sett reglur um einstaka þætti í starfsemi sinni, s.s. starfsreglur stjórnar og þ.m.t. skilgreiningu á óvenjulegum og mikilsháttar ráðstöfunum, verklagsreglur um verðbréfavíðskipti, siðareglur, reglur um upplýsingagjöf til stjórnar, reglur um endurskoðunarnefnd og reglur um fjárfestingaheimildir. Þá hefur sjóðurinn sett sér sérstaka fjárfestinga-, áhættu- og öryggisstefnu.

Hlutverk stjórnar LSA og skipulag

Samkvæmt lögum ber stjórn LSA ábyrgð á að starfsemi sjóðsins sé í samræmi við lög, reglugerðir settar samkvæmt þeim og samþykktir sjóðsins. Stjórn sjóðsins skal einnig hafa með höndum almennt eftirlit með rekstri, bókhaldi og ráðstöfun eigna sjóðsins. Hún skal móta fjárfestingarstefnu fyrir sjóðinn, móta innra eftirlit, skjalfesta eftirlitsferla og móta eftirlitskerfi sem gera sjóðnum kleift að greina, vakta, meta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins.

Stjórn sjóðsins skipa, samkvæmt samþykktum hans, bæjarstjórnir á Akureyri eða sviðstjóri fjársýslusviðs Akureyrarbæjar, sem skal vera formaður stjórnar, tveir bæjarfulltrúar sem bæjarstjórn kys á sama hátt og fastar nefndir til fjögurra ára og tveir sjóðfélagar tilnefndir til fjögurra ára af Kili, stéttarfélagi starfsmanna í almannabjónustu. Fjórir varamenn skulu tilnefndir á sama hátt og til jafnlangs tíma.

LSA hefur ekki eigin starfsmenn, en hefur gert samning við Stapa lífeyrissjóð um að annast rekstur sjóðsins. Markmiðið með samningnum er að tryggja góðan rekstur LSA sem og góða þjónustu við sjóðfélaga. Framkvæmdastjóri Stapa lífeyrissjóðs er jafnframt framkvæmdastjóri LSA og áhættustjóri Stapa er jafnframt áhættustjóri LSA. Reksturinn felur m.a. í sér innheimtu iðgjalda og sérstakra aukaframlaga, skráningu iðgjalda í iðgjaldakerfi, utanumhald um réttindi sjóðfélaga, undirbúning og vinnu við lífeyrisúrskurði, útsendingu yfirlita til sjóðfélaga, lífeyrisgreiðslur, réttindaflutninga til og frá sjóðnum, upplýsingagjöf og aðstoð í lífeyrismálum, eignastýringu og ávöxtun á fjármunum sjóðsins, fjárhagsbókhald, umsjón með stjórnarfundum, afgreiðslu lána til sjóðfélaga og skýrslugerð til opinberra aðila vegna sjóðsins. Reglur sem Stapi hefur sett og taka til starfsmanna gilda einnig um störf þeirra fyrir LSA eftir því sem við getur átt, enda hafi LSA ekki gengið frá reglum um sama efni, sem gilda fyrir starfsemi LSA.

Stjórnarháttayfirlýsing

Innra eftirlit og áhættustýring

Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á áhættustýringu og innra eftirliti hjá sjóðnum og skal fylgjast með virkni þess. Stjórnin skal móta og samþykkja áhættustefnu og sjá til þess að virk áhættustýring sé til staðar hjá sjóðnum, sem tekur til allrar starfsemi hans. Áhættustýring skal innihalda skilvirka ferla og vinnulag. Hún þarf einnig að tryggja að framkvæmda- og áhættustjóri fylgist með því að þessir ferlar séu fullnægjandi og verklag sé skilvirkt.

Stjórnin hefur skipað endurskoðunarnefnd í samræmi við ákvæði 108. gr. laga nr. 3/2006. Endurskoðunarnefnd hefur eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila, fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits, innri endurskoðunar og áhættustýringar, eftirlit með endurskoðun ársreiknings, mat á óhæði endurskoðenda og endurskoðunarfyrirtækis og eftirlit með öðrum störfum endurskoðenda eða endurskoðunarfyrirtækis, fyrir sjóðinn. Endurskoðunarnefnd setur fram tillögur til stjórnar um val á endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtæki. Endurskoðunarnefnd fundar reglulega með innri endurskoðanda, áhættustjóra og eftir atvikum öðrum starfsmönnum sjóðsins og skilar um það skýrslum til stjórnar.

Auk stjórnendaeftirlits og eftirlits áhættustjóra hefur stjórnin ráðið innri endurskoðanda sem starfar skv. lögum nr. 129/1997 og reglum nr. 687/2001 um endurskoðunardeildir og eftirlitsaðila lífeyrissjóða. Innri endurskoðandi sjóðsins er KPMG. Innri endurskoðandi framkvæmir eftirlitsaðgerðir jafnaðarlega og skilar um það skýrslum til stjórnar. Innri endurskoðandi starfar í nánu sambandi við endurskoðunarnefnd og áhættustjóra.

Fjárfestingarstefna og áhættustefna

Stjórn sjóðsins hefur mótað fjárfestingarstefnu fyrir sjóðinn. Fjárfestingarstefna er formlegt skjal, sem lýsir stefnu sjóðsins við fjárfestingar og ávöxtun fjár sjóðfélaga. Fjárfestingarstefna þarf að uppfylla þær kröfur sem gerðar eru í reglugerð nr. 916/2009 um fjárfestingarstefnu lífeyrissjóða.

Stjórn hefur mótað áhættustefnu þar sem er að finna lýsingu á skipulagi sjóðsins, þ.m.t. á eignastýringu og fjárfestingastarfsemi, eftirlitsskipulag og hvernig áhættustýringu sjóðsins og innra eftirliti er háttað, þ.m.t. aðgerðum til að tryggja að starfsemi sjóðsins hlíti þeim lögum og reglum sem um hann eru settar af opinberri hálfu, eða hann hefur sett sér sjálfur. Í stefnunni er einnig að finna skilgreiningu á áhættu, lýsingu á áhættuflokkum og hvernig framkvæmd áhættustýringar er háttað.

Gildi og samfélagsleg ábyrgð

LSA telur að samfélagsleg ábyrgð sé mikilvægur þáttur í góðum stjórnarháttum. LSA gerir sér grein fyrir því að hann hefur áhrif á kjör sjóðfélaga sinna, aðila sem hann fjárfestir í og efnahagsleg og félagsleg áhrif á félagssvæði sínu og nærumhverfi. LSA hefur samfélagslega ábyrgð að leiðarljósi bæði inn á við og út á við í störfum sínum og athöfnum, í samskiptum sínum við sjóðfélaga, starfsmenn, viðskiptavini, þjónustuaðila og samfélagið í heild. Í fjárfestingarstefnu fyrir árið 2019 setti sjóðurinn fram siðferðisleg viðmið í fjárfestingum. Þá gilda um fjárfestingar sjóðsins *Stefnumið og leiðbeiningar um félagslega ábyrgar fjárfestingar* sem sjóðurinn hefur starfað eftir frá árinu 2015.

Upplýsingar um stjórnar, endurskoðunarnefnd og framkvæmdastjóri

Stjórn

Dan Jens Brynjarsson, fæddur 1960. Fulltrúi Akureyrarbæjar, skipaður á aukaársfundi 2018. Formaður stjórnar frá 2018. Dan Jens er óháður lífeyrissjóði starfsmanna Akureyrarbæjar.

Menntun: Cand. Oecon frá Háskóla Íslands í viðskiptafræði með áherslu á fjármál, MBA frá The University of Edinburgh með áherslu á fjármál, stjórnun og stefnumótun

Starf: Sviðstjóri fjársýslusviðs

Önnur trúnaðarstörf: Stjórnarmaður í Fóðurverksmiðjunni Laxá hf.

Arna Jakobína Björnsdóttir, fædd 1957. Fulltrúi Kjalar stéttarfélags, skipuð á ársfundi 1994. Arna Jakobína er óháð lífeyrissjóði starfsmanna Akureyrarbæjar.

Menntun: Sjúkraliði, Stúdent frá VMA, Verkefna- og leiðtogaþjálfun EHÍ, Nám í rekstri, stjórnun og hagþróun við HA, BA í sálfræði, auk fjölda námskeiða

Starf: Formaður og framkvæmdastjóri Kjalar, stéttarfélags starfsmanna í almannaðjónustu

Stjórnarháttayfirlýsing

Önnur trúnaðarstörf: Stjórnarmaður í BSRB, stjórnarformaður Símenntunarmiðstöðvar Eyjafjarðar, stjórnarmaður í Fræðslusetri Starfsmennt, stjórnarmaður í Vinnumálastofnun, stjórnarmaður í Rekstrarfélagi orlofshúsa á Eiðum, í endurskoðunarnefnd LSA frá 2010

Gunnar Gíslason, fæddur 1958. Fulltrúi Akureyrarbæjar, skipaður á ársfundi 2014. Gunnar er óháður Lífeyrissjóði starfsmanna Akureyrarbæjar.

Menntun: Stúdent frá MA, B.ed. kennaranám frá KHÍ, Magister Artium í menntavísindum frá Háskólanum á Akureyri, auk fjölda námskeiða um kennslu, stjórnun og stjórnsýslu

Starf: Bæjarfulltrúi á Akureyri

Önnur trúnaðarstörf: Nefndasetur í fjölmörgum stjórnun og nefndum um skóla- og sveitarstjórnarmál, í endurskoðunarnefnd LSA frá 2014

Hanna Rósa Sveinsdóttir, fædd 1966. Fulltrúi Kjarar stéttarfélags, skipuð á ársfundi 2002. Hanna Rósa er óháð Lífeyrissjóði starfsmanna Akureyrarbæjar.

Menntun: Stúdent frá MA, Sagnfræðingur og þjóðfræðingur frá HÍ, Diploma í rekstri og stjórnun frá HA, auk fjölda námskeiða tengdum safnafræðum

Starf: sérfræðingur á Minjasafninu á Akureyri

Önnur trúnaðarstörf: Formaður Húsafriðunarnefndar ríkisins, Stjórnarformaður í Hrauni ehf, menningarfélagi (ólaunað), Formaður stjórnar Vísindasjóðs Kjarar stéttarfélags (ólaunað)

Guðmundur Baldvin Guðmundsson, fæddur 1962. Fulltrúi Akureyrarbæjar, skipaður á aukaársfundi 2018.

Guðmundur Baldvin starfaði hjá Stapa lífeyrissjóði, rekstraraðila Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar á árunum 2006-2016. Hann telst því háður rekstraraðila sjóðsins skv. viðmiðum Leiðbeininga um stjórnarhætti fyrirtækja¹.

Menntun: Stúdent frá VMA, þriggja anna rekstrar- og viðskiptanám frá Háskólanum á Akureyri og próf í verðbréfavíðskiptum

Starf: Bæjarfulltrúi á Akureyri

Önnur trúnaðarstörf: Formaður Bæjarráðs, formaður Kjarasamningsnefndar, í stjórn Brunabótafélags Íslands, í fulltrúaráði Eyþings, varamaður í stjórn Sambands Íslenskra sveitarfélaga

Endurskoðunarnefnd:

Halla Bergþóra Halldórsdóttir, fædd 1966

Menntun: Cand oecon frá Háskóla Íslands, sérvið reikningshald og endurskoðun

Aðalstarf: Sviðsstjóri þjónustu- og fjármálasviðs Norðurorku hf.

Önnur trúnaðarstörf: Endurskoðunarnefnd Sparisjóðs Þórshafnar 2010-2012, stjórnarmaður í Ásprent Stíl ehf., varaformaður stjórnar í Netorku hf. og stjórnarformaður í Vistorku hf.

Arna Jakobína Björnsdóttir, fædd 1957 (sjá hér að ofan)

Gunnar Gíslason, fæddur 1958 (sjá hér að ofan)

Framkvæmdastjóri:

Jóhann Steinar Jóhannsson, fæddur 1982.

Menntun: Stúdent frá Verkmenntaskólanum á Akureyri af Viðskipta- og hagfræðabraut, B.Sc. í viðskiptafræði frá Háskólanum í Reykjavík og M.Sc. í viðskiptafræði frá háskólanum í Lund í Svíþjóð.

Önnur trúnaðarstörf: Stjórnarmaður í Bakkastakk slhf. (stjórnarlaun renna til Stapa lífeyrissjóðs) og situr í fastanefnd á vegum Landsamtaka lífeyrissjóða um fjárfestingarumhverfi lífeyrissjóða (ekki er greitt fyrir nefndarsetuna).

Upplýsingar um brot á lögum og reglum sem viðeigandi eftirlits- og eða úrskurðaraðili hefur ákvarðað

Ekki var um nein slík brot eða ákvörðun að ræða.

¹ Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja eru gefnar út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins.

Stjórnarháttayfirlýsing

Samskipti við sjóðfélaga

Sjóðurinn sendir sjóðfélögum yfirlit um réttindi sín tvisvar á ári. Sjóðurinn býður auk þess upp á sjóðfélagavef, þar sem sjóðfélagar geta fengið upplýsingar um lífeyrisréttindi sín hjá sjóðnum auk upplýsinga um iðgjaldaskil og aðgang að rafrænum skjölum, sem þeim tengjast. Sjóðurinn heldur úti heimasíðu, þar sem finna má margháttaðar upplýsingar um sjóðinn og hagsmuni og réttindi sjóðfélaga, þ.m.t. hvernig bera á sig að við að sækja um lífeyri ofl. Einnig býðst sjóðfélögum aðgangur að „Lífeyrisgáttinni“ þar sem þeir geta fengið yfirlit um réttindi sín hjá öllum íslenskum lífeyrissjóðum.

Viðauki 1: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Lífeyrissjóður starfsmanna Akureyrarbæjar telst til eininga tengdum almannahagsmunum, sbr. lög nr. 3/2006 um ársreikninga og getur því í skýrslu stjórnar upplýsinga sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif sjóðsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál í samræmi við gr. 66. d sömu laga. Jafnframt er gert grein fyrir stefnu sjóðsins í mannréttindamálum og hvernig félagið spornar við spillingar- og mútumálum.

Viðskiptalíkan

Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri samkvæmt ákvæðum samþykktar sjóðsins. Stapi lífeyrissjóður sér um rekstur Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar í samræmi við samning milli sjóðanna þar um. Lífeyrissjóður starfsmanna Akureyrarbæjar starfar skv. lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, með síðari breytingum. Fjármálaráðherra veitir sjóðnum starfsleyfi og Fjármálaeftirlitið hefur eftirlit með að starfsemi sjóðsins sé í samræmi við ákvæði laga, reglugerðir sem settar eru skv. þeim og staðfestar samþykktir sjóðsins. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sínar. Þannig móttekur sjóðurinn iðgjöld sjóðfélaga, ávaxtar þau og greiðir út eftirlaun, örorku-, maka- og barnalífeyri.

Stefna sjóðsins í samfélagsmálum

Samkvæmt rekstrarsamningi sjóðsins við Stapa lífeyrissjóð eiga reglur Stapa við þar sem Lífeyrissjóður starfsmanna Akureyrarbæjar hefur ekki sett sér sérstakar reglur, eftir því sem við getur átt. Í því skyni að stuðla að góðum stjórnarháttum og m.a. sporna við spillingar- og mútumálum í tengslum við starfsemi sjóðsins er m.a. byggt á eftirfarandi:

- Starfsreglur stjórnar Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar, samþykktar af stjórn í mars 2016
- Verklagsreglur Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar um viðskipti stjórnarmanna og starfsmanna með fjármálagerninga, samþykktar af stjórn í september 2016
- Siðareglur fyrir Lífeyrissjóð starfsmanna Akureyrarbæjar, samþykktar af stjórn LSA í mars 2016
- Reglur fyrir Fjárfestingaráð Stapa lífeyrissjóðs, samþykktar af stjórn Stapa í ágúst 2018
- Reglur Stapa lífeyrissjóðs um heimildir starfsmanna og áritanir, samþykktar af stjórn Stapa í september 2013
- Reglur um upplýsingagjöf til stjórnar, samþykktar af stjórn LSA í maí 2013
- Reglur um frávíkaskrár, samþykktar af stjórn Stapa í febrúar 2009
- Reglur Stapa lífeyrissjóðs um varnir gegn peningabætti, samþykktar af stjórn Stapa í júní 2017
- Fjárfestingaferill, samþykktur í stjórn Stapa í ágúst 2018
- Ferli vegna bókhalds, samþykkt í stjórn Stapa í júní 2017
- Ferli við skráningu iðgjalda og greiðslna, samþykkt í stjórn Stapa í nóvember 2017
- Verklagsreglur um lykilstarfsmenn, samþykktar í stjórn Stapa í september 2012
- Áhættustefna, samþykkt í stjórn LSA í nóvember 2018
- Leiðbeiningar og stefnumið um stjórnarhætti, fyrirsvar og félagslega ábyrgar fjárfestingar, samþykktar í stjórn Stapa í nóvember 2015
- Starfsmannastefna, samþykkt í stjórn Stapa í janúar 2018

Sjóðurinn er ekki aðili að reglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrgar fjárfestingar (e. UN Principles for Responsible Investments) en notar m.a. slíkar reglur til að meta hegðun fyrirtækja sem sjóðurinn fjárfestir í m.t.t. samfélagslegra þátta.

Í reglum sjóðsins, fjárfestingarstefnu, áhættustefnu, áhættustýringarstefnu og reglubundnum skýrslum til stjórnar sjóðsins er fjallað með skipulegum hætti um ýmsa áhættubætti í rekstri sjóðsins. Þá inniheldur fjárfestingarstefna sjóðsins vegna ársins 2019 umfjöllun um siðferðisleg viðmið í fjárfestingum sjóðsins.

Starfsmannamál

Samkvæmt rekstrarsamningi sjóðsins við Stapa starfar enginn starfsmaður fyrir sjóðinn heldur nýtir hann starfskrafta starfsmanna Stapa. Stjórn Stapa hefur samþykkt starfsmannastefnu fyrir sjóðinn. Þar kemur fram að Stapi leggi áherslu á starfsánægju, gott starfsumhverfi, markvissa fræðslu og þjálfun. Stefnan tiltekur einnig að starfsmenn sjóðsins eru metnir að verðleikum, óháð kynferði, aldri, þjóðerni eða trú. Það er markmið sjóðsins að allir starfsmenn njóti sömu virðingar og hafi jöfn tækifæri til starfa, launa, umbunar, starfsþjálfunar og aðstöðu.

Stapi leitast við að hafa starfsumhverfi, tæki og aðbúnað með bestum hætti á hverjum tíma og tryggja öryggi starfsfólks í vinnu. Sjóðurinn metur reglulega þörf á endurnýjun búnaðar og aðstöðu starfsfólks. Stefna Stapa er að stuðla að heilsusamlegu lífni starfsfólks, bæði andlegu og líkamlegu og styrkir starfsfólk til líkamsræktar með fjárframlagi.

Umhverfismál

Sjóðurinn hefur tekið í notkun miðlægan aðgangsstýrða prentlausn með það að markmiði að draga úr pappírnotkun sjóðsins. Þá miðar sjóðurinn að því að koma raftækjum sem ekki eru lengur í notkun sjóðsins í endurnýtingu eða endurvinnslu. Lögð er áhersla á að lágmarka og flokka úrgang sem fellur til í starfsemi sjóðsins.

